

Filip FLORIAN
Fiction-Ltd
Media aritmetică

roman

POLIROM
2026

Încet, încet, după cum era de așteptat, cele două teorii s-au apropiat și s-au contopit, iar pentru parșivenia, disprețul și nevoia de răzbunare ale rușilor, în plămâni mei și ai celorlalți (cred că ai tuturor), pofta de fumat s-a întetit, a crescut ca o gogoasă înfuriată. Dar nu voiam să fumăm orice și oricum, ci voiam să fumăm doar țigările noastre, care nu erau acre, nu erau iuți și semănau întrucâtva cu laptele de mamă. Pe deasupra, Ion Antonescu fusese mareșalul nostru, și nu al lor, iar noi li-l oferisem pe tavă. Și tot el, Antonescu, se dăduse în vânt după marele Zavaidoc, ca atunci, la Odesa, când își trimisese mașina lui neagră în spatele frontului, la vreo sută de kilometri distanță, doar ca să-l aducă în viteză și să-l asculte cântând.

Ca un mic paradox, n-am încercat să descopăr nici până în ziua de azi ce sfori s-au tras în culisele ambuscadei, dar cert e că undeva pe acolo, la marginea râului, căpitanul Comănescu și ceilalți (poate cinci, poate opt, poate paisprezece ofițeri) s-au mișcat ca peștii în apă. În afara aceluia principiu de aur, *nu știu, n-am văzut și n-am auzit*, cu care i-au cucerit pe generalii din pozițiile de comandă, au impus jocului și o regulă strictă. Eu n-aveam habar cine sunt ei, oamenii din umbră și ceață, ei n-aveau idee cine sunt eu, omul care voia să pornească prin noapte, iar până în ultima clipă, până la asfințit sau la lăsarea întunericului, noi, cei care urma să ne suflecăm mânecile și să trecem la treabă, n-am fost lăsați să ne cunoaștem. Era mai bine așa, mult mai bine, ca nici unul din noi să nu știe cine sunt ceilalți, ce grad au, ce

hram poartă, din ce batalion sau companie fac parte și cine le-a încredințat un rol sau un altul.

Cum să spun, frica păzește pepenii, asta e sigur, dar, în situația aia, frica se străduia să păzească tutunul și, deopotrivă, să ne păzească pe noi, voluntarii, înainte să pornim într-o misiune atât de riscantă. Pe scurt, în acel teatru ambulant (sau în acea tragedie antică a țigărilor), nici măcar ei, strategii din negură, nu se văzuseră vreodată la față și nu discutaseră împreună. Tot timpul, absolut tot timpul, se întâlneau doar în doi, mereu în doi, ca la un soi de ștafetă, fără să afle nici unul din ei cum s-a format grupul, cine sunt membrii lui de nădejde și până unde i se întind ramificațiile. Ce mi se pare curios e că tocmai atunci, când ne luaserăm atâtea și atâtea precauții, când puneam în sfârșit suflet și când disciplina părea a fi disciplină, ne-am adunat acolo, în trupa teatrului, actori de prin toate zărilor și de pe la toate specializările militare. Iar rigoarea aia ne-a întărit, ne-a unit, ne-a scos din starea noastră letargică, de tăieței care zac într-o supă.

Ceva a scârțâit totuși la acel final de octombrie și, prin urmare, undeva în secret, mașinăria tutunului s-a ales cu o fisură. Dacă nu s-ar fi întâmplat asta, eu, Tudi Vlădoianu sau Tudor (cu numele meu de alint și cu cel din biserică), nu m-aș mai găsi acum într-un pod, singur cuc, în anul 1948. În plus, sunt convins că, fără fisura aia ascunsă și nebănuită, media aritmetică n-ar mai fi fost medie aritmetică, șaptele de pe frontul din vest n-ar mai fi fost șapte și, foarte probabil, viața n-ar mai fi fost viață.

După ce am ridicat brațul drept, seara, s-au auzit hățurile și niște îndemnuri grăbite, iar căruțele s-au pus rapid în mișcare, lăsând în spatele nostru, la capătul cerului, câteva șuvițe de lumină roșcată. N-am întors capul ca să privesc agonia zilei și a apusului, ci m-am uitat doar în lături, la lunca încremenită a râului, și mai ales înainte, la câmpurile tăcute și destul de speriate, care așteptau bruma, frigul și celelalte rele ale pământului. Odată cu acel drum desfundat și cu hurducăielile noastre ușoare, am intrat în pasta negricioasă care învăluia totul, ne-am îndepărtat de albia Tisei și am ascultat cum sfârâie liniștea din spatele liniilor, un amestec straniu de neastâmpăr și de lehamite. La drept vorbind, eram urmărit de un sunet stăruiitor, de huruitul ritmic al roților, și nu m-am gândit nici o clipă că ne îndreptăm iarăși spre est, doar către est, ca și cum am fi dat înapoi timpul, am fi respirat altfel și ne-am fi întors la vechile noastre deprinderi. Mi-a spus asta chiar băiatul de lângă mine și, în noaptea aia fără lună și stele, fără hărți și fără busolă, însoțit de niște soldați pe care nu-i mai văzusem, am descoperit câteva nuanțe din mirosul tipic al estului, din adierile celuilalt front, poate și fiindcă geografia, care e o știință extrem de precisă, ne amăgește când și când nările.

În peisajul ăla desenat în cărbune, am fost uluit de aranjamentele căpitanului Comănescu și ale celorlalți dirijori din culise, de felul în care au strâns o întreagă echipă, de modul în care au împărțit rolurile, de costumația noastră perfectă și, mai cu seamă, de intriga sau înscenarea pe care au pus-o la cale. Cele

cinci căruțe aveau niște coviltire murdare și albe, cu câte o cruce mare și roșie, iar noi toți, cei care abia ne zăream prin bezna groasă ca smoala, purtam câte o brasardă identică, cu același însemn. Eu unul mergeam chiar în frunte, alături de băiatul ăla blonziu care știa să adulmece răsăritul și care, ceva mai devreme, se străduise să-mi acopere petlițele negre cu unele vișinii, transformând un biet sublocotenent de artilerie într-un doctor destul de hârșit.

În rest, soldații care mânau caii erau singuri pe capră și, într-un fel sau altul, fiecare din ei se îngrijea de omul lui, de rănitul lui, de câte un trup chinuit și de-un suflet împovărat. Ca medic, le-am făcut și eu o vizită scurtă, ca un soi de consult, fiindcă asta era datoria mea de dinaintea atacului, din momentele în care convoiul nostru se mișca teribil de încet, cu prudență, călcând doar pe cioburi, pe cuie sau pe bulgări de jar. Am sărit din mers în dreptul unui copac (un stejar înalt și bătrân), m-am suit încrezător în furgoane și mi-am petrecut cam o jumătate de oră la căpătâiul unor soldați muribunzi. Cumva, mi se rupea inima de soarta lor, mai ales că erau bandajați din cap până în picioare și erau plini de sânge înche-gat, de niște scurgeri galbene și urâte și de tinctură de iod. Dar mai mult și mai mult, ca să fiu sincer, îmi era milă de plămâni lor triști și uscați, pe care nu-i mai înviorase o țigară de o grămadă de timp, de câteva zile și nopți.

Cât am încercat să le alin suferințele și să-i îmbărbătez, unul dintre ei mi-a arătat o grenadă și un pumnal, altul a scos de sub pansamente un revolver de ofițer (unul nemțesc, pe care îl câștigase la Stalingrad,

la pariuri, la o cursă palpitantă de melci), următorul avea un pistol italian, Beretta, de nouă milimetri, ca orice plutonier adjutant, iar ceilalți stăteau și ei pe câte o targă, pe scândurile obosite și tari, acoperind câte o pușcă cehoslovacă ZB (ori Zbrojovka Brno) care trecuse cu siguranță prin multe. Tipul care se mândrea cu modelul ăla german, cu un P38 Walther bine îngrijit, avea și un box ascuns printre șomoioage și straturi de vată, unul cu zimți mari și argintii, ca de joagăr, doar că erau un pic mai teșiți. L-a pus pe degete un minut, s-a făcut că lovește în stânga și în dreapta și mi-a povestit ceva despre portul Sulina, cu o pronunție destul de ciudată, în care cuvintele curgeau moale, cântat și puțin rotunjit. Pe moment, n-am știut de unde să iau acel stil melodios de-a vorbi și accentul lui aproape străin, așa că mi-am văzut în continuare de treburile mele de doctor. De fapt, i-am cerut și lui ceea ce le ceream tuturor, și anume ca în noaptea aia lungă și rece, cu o mulțime de treburi, să nu tragă nici un foc de armă fără ordinul meu.

Privit de la marginea drumului, acel șir de căruțe părea un convoi sanitar istovit, care se târa în căutarea unui spital de campanie. În paralel, pentru un ochi ager și priceput, erau evidente și niște detalii bizare, niște chichițe ușor nefirești: talia prea înaltă a cailor, țesătura moale a coviltirelor, vopseaua apoasă cu care fuseseră colorate crucile roșii și, nu-mi dau seama exact, dar e foarte posibil, faptul că nu erau înghesuiți câte trei sau patru răniți în fiecare căruță. Din fericire, nu avea cine să observe asemenea mărunțișuri, mai

întâi pentru că (așa cum am zis de-o sută de ori) pusta și pustiul se confundau până la cel mai mic amănunt și apoi pentru că, în capul oricărei patrulare rusești, creierul stătea cufundat în palincă, dacă nu în numele fericirii popoarelor, măcar în amintirea râurilor de vodcă de acasă.

După părerea mea, nimicurile alea dovedeau însă și ceva bun: o solidaritate a noastră cum nu mai întâlnisem nicicând, o inspirație de zile mari, o îndărătnicie de catări inimoși și, ca să sune așa, mai patetic și mai siropos, un spirit al frăției ca orezul cu lapte sau ca plăcintele cu dovleac. În mod clar, cercetând fiecare detaliu în parte, caii erau mai obișnuiți cu șarjele de cavalerie decât cu trasul la jug, căruțele aveau aceleași roți, aceleași oiști și aceleași loitre (măsurate până la milimetru) cu cele care cărau obuzele pentru tunuri, coviltirele nu erau croite din doc sau din pânză de cort, ci din niște cearșafuri subțiri și murdare (furate din cine știe ce sat unguresc), iar bulionul dovedea cu vârf și îndesat că nu e util doar în bucătăriile de campanie, ci și la pictatul unor cruci roșii sau la mânjitul bandajelor soldățești. Încercând să traduc lucrurile astea în termeni cât de cât militari, mai precis în denumiri ale armelor (sau disciplinelor) care își puseseră toate energiile la un loc, cred că aveam de-a face cu o vrajă divină, cu o colaborare mai mult decât fericită a cercetașilor, a infanteriștilor, a artileriștilor, a geniștilor, a băieților de la intendență, a cavaleriștilor și a întregului corp medical. Dacă e să fi lipsit cineva sau ceva din acea horă simbolică, din acel întreg miraculos, atunci ar fi vorba doar de